

CREATIVITATEA TINERILOR ARTIȘTI IEȘENI ȘI SEMNIFICAȚIA EXPRIMĂRII LOR PLASTICE

THE CREATIVITY OF YOUNG ARTISTS FROM IAȘI AND THE MEANING OF THEIR ARTISTIC EXPRESSIONS

MIRELA ȘTEFĂNESCU¹

doctor, cadru didactic asociat, cercetător științific,
Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă,
Universitatea Națională de Arte George Enescu, Iași, România

<https://orcid.org/0009-0006-8318-829X>

CZU 75.071.1(498)

730.071.1(498)

7.071.1-053.81:159.923

DOI <https://doi.org/10.55383/amtap.2025.1.17>

În acest articol voi aborda o serie de aspecte legate de creativitate – ce este și cum poate fi stimulată creativitatea, dar și rolul pe care îl are la nivel individual și societal, evidențiind printr-o serie de expoziții semnate de tineri artiști ieșeni universul lor creativ, transpus în narațiuni picturale sau viziuni sculpturale, căutând, în acest sens, să decriptăm din simbolistica și algoritmiile construcțiilor compoziționale semnificațiile exprimărilor vizuale.

Voi face referire, din această perspectivă, la patru expoziții personale realizate de Tania Solomon (pictură), Alexandru Solinschi (sculptură), Andrei Țiba (pictură), Mihaela Bucur (pictură), expoziții ce explorează teme și concepte actuale într-o dinamică compozițională racordată la tendințele stilistice contemporane.

Cuvinte-cheie: creativitate, semnificație, exprimări plastice, imaginație, galerie de artă

In this paper I will address a number of issues related to creativity: what creativity is and how it can be stimulated, as well as the role it plays at the individual and societal level, highlighting, through a series of exhibitions signed by young artists from Iasi, their creative universe, transposed into pictorial narratives or sculptural visions, seeking to decipher the meanings of visual expressions from the symbolism and algorithms of significant compositional constructions.

From this perspective, I will refer to four solo exhibitions realized by Tania Solomon (painting), Alexandru Solinschi (sculpture), Andrei Țiba (painting), Mihaela Bucur (painting), graduates of the “George Enescu” National University of Arts in Iași, exhibitions which explore current themes and concepts, in a compositional dynamics connected to contemporary stylistic trends.

Keywords: creativity, meaning, visual expressions, imagination, art gallery

Introducere

Creativitatea este o capacitate umană fascinantă, văzută ca un proces complex și multidimensional prin care pot fi generate idei noi, pot fi găsite soluții inovatoare la diverse probleme ale societății, dar este și un mod de a privi lumea dintr-o perspectivă diferită. De fapt, cheia creativității constă în activarea rețelei de interdependențe dintre gândirea inovatoare, flexibilitatea mentală, imaginația, gândirea divergentă, comunicarea.

„Creativitatea este combustibilul pentru progresul speciei noastre rebele” [1 p. 243] afirmă autorii Davis Eagleman și Anthony Brandt, în cartea *Specia Rebelă. Despre creativitatea oamenilor și despre modul în care ea schimbă lumea*. Și, pe bună dreptate, deoarece creativitatea nu este specifică domeniului artistic, ci navighează în absolut toate domeniile de la știință, tehnologie la afaceri sau în viața de zi cu zi. Evident, arta oferă un spațiu imens pentru dezvoltarea creativității, artiștii având multiple

¹ Email: mirela_stefanescu@yahoo.com

posibilități de experimentare, de explorare a noilor tehnici, materiale și stiluri, precum și de exprimare a capacității imaginative. Prin urmare, creativitatea în artă nu ține doar de talent, ci stimulează capacitatea de a gândi dincolo de limitele convenționale, inspiră la interpretare, emoționează, proiectând diverse modalități de exprimare a spiritului uman.

Elizabeth Gilbert lansează în cartea sa *Lecții de Magie – cum să-ți cultivi creativitatea* ideea conform căreia „Creativitatea este o forță care vrăjește” [2 p. 31], iar, în această notă, consider că este esențial să ne antrenăm creativitatea, deoarece este o abilitate valoroasă care poate deschide noi oportunități și perspective, ne ajută să evoluăm atât din punct de vedere personal cât și ca societate. Din studiile realizate în acest domeniu, observăm că arta, curiozitatea și dorința de a învăța lucruri noi, meditația, comunicarea, explorarea ideilor existente sunt modalități eficiente și esențiale prin care putem stimula și dezvolta creativitatea.

Tinerii artiști ieșeni vin cu o energie proaspătă pe scena artistică, creațiile lor producând vibrații la nivelul receptării mesajului, atât prin temele transpuse cât și prin stilistica compozițională. Noile generații de artiști sunt mai dispuși să experimenteze tehnici, materiale, stiluri, teme care-i preocupă în mod constant, ceea ce generează lucrări de artă originale și încântătoare. Semnificațiile simbolisticii și sensul metaforelor desprinse din explorările artistice ale tinerilor plasticieni conduc spre un dialog cultural valoros, în care toți cei implicați în educația artistică, cultură, administrație contribuie surprinzător la evoluția fascinantă a artelor vizuale ieșene.

Expozițiile de arte vizuale constituie un mijloc esențial pentru prezentarea creațiilor artiștilor, reprezentând o platformă prin care aceștia pot să-și facă cunoscute viziunile artistice, oferindu-le ocazia de a interacționa cu colegii de breaslă, cu publicul iubitor de artă, primind feedback de la specialiști în critica de artă.

Artiștii pe care îi voi prezenta în acest articol – Tania Solomon (pictură), Alexandru Solinschi (sculptură) și Mihaela Bucur (pictură) – sunt absolvenți ai Facultății de Arte Vizuale și Design din cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași, iar Andrei Țiba (pictură) este absolvent al Facultății de Arhitectură din cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, artiști care exprimă prin semnificațiile creațiilor lor profunzimea și creativitatea ființei umane.

Am ales, așadar, să expun patru expoziții, pe care le-am și vernisat, ale artiștilor menționați, deoarece lucrările lor reflectă sinceritate, emoție și gânduri transpuse prin forme și culori, ce au un imens potențial de inspirație și sensibilizare profundă a publicului.

Tinerii artiști sunt încă în procesul de a-și descoperi și consolida propriul traseu artistic, iar în această căutare ei tind să exploreze idei și forme într-un mod cât mai sincer și neîngrădit, contribuind, de altfel, la îmbogățirea scenei artistice locale și naționale. De asemenea, ei abordează teme actuale, exprimând plastic preocupările și experiențele generației lor, generând un dialog cultural dinamic în societate.

Interactivitate și emoție în expoziția *Simte diferit* a Taniei Solomon

Tania Solomon și-a construit proiectul expozițional *Simte diferit* în jurul a două dimensiuni relaționale, pe de o parte, o dimensiune interogativă, în care sunt transpuse plastic diverse emoții și sentimente pe care le-a trăit și le-a gestionat în propria manieră, iar pe cea de-a doua o plasează în jurul unui experiment compus din lucrări interactive, precum: „Cum te simți?”, „Sentimente și alte chestii”, „Desenează ce simți”, văzute ca stimuli energetici, în dorința de a descifra stările emoționale ale publicului care se implică emotiv în acest cadru comun al experiențelor artistice. De altfel, în această interacțiune ce se conturează, Tania Solomon caută să descopere și să observe dacă publicul este deschis în a-și exprima propriile sentimente, integrându-l activ în acest mecanism stimulat al comunicării și creativității.

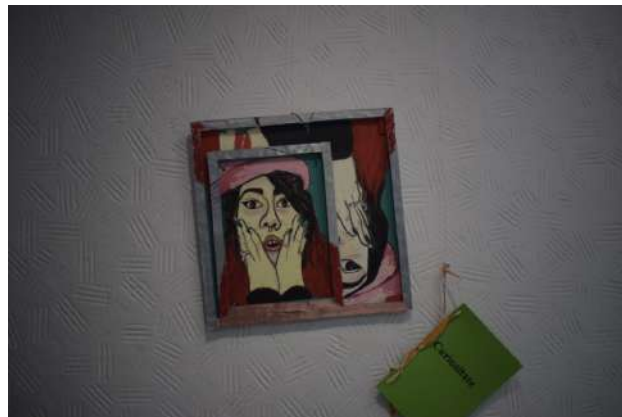
Proiectată pe algoritmul sincerității și al interogației individuale, expoziția ne sugerează o călătorie printre emoții și sentimente (fericire, frică, curiozitate, anxietate), evidențiind faptul că picturile

(**Figura 1** și **Figura 2**), benzile desenate, video-art sau lucrările interactive o ajută să-și exprime și să-și exploreze sinele într-un mod creativ (artista fiind într-o permanentă căutare și experimentare a expresiilor artistice). Astfel, prin construcțiile atente ale portretelor și autoportretelor reușește să găsească cheia de deciptare a stărilor afective.

Figura 1. *Lucrarea Fericire*

Figura 2. *Lucrarea Curiozitate*

Sursa: Arhiva personală a artistei

Sens și poezie în sculptura lui Alexandru Solinschi

Demersul expozițional „Din lacrima Demiurgului” conceput de Alexandru Solinschi stă sub semnul destinului. Fiind și prima expoziție personală, reprezintă, de fapt, o împlinire sufletească, împlinirea unui vis. Mai mult, spiritul creator al lui Alexandru Solinschi se manifestă în versuri pline de sensibilitate, pe care le transformă într-o vibrație a sufletului. Publicând și primul său volum de versuri, era firesc ca volumul să fie ilustrat cu imagini ale lucrărilor sale. Astfel, sculptura lui Alexandru Solinschi (**Figura 3** și **Figura 4**) este imersată unui univers poetic traversat de multiple ipostaze ale sinelui, inserând în lucrările sale semnificații și amprente ale propriilor trăiri și frământări interioare. Sintetizate într-o călătorie prin universul simțurilor și al sentimentelor, antrenat de vise și speranțe, de iubire și deznădejde, de suferință și fericire, lucrările proiectează metaforic o împletire a tuturor emoțiilor și energiilor ce se oglindesc în ființa umană.

Figura 3. *Lucrarea Din lacrima Demiurgului*

Figura 4. *Lucrarea Suflete legate*

Sursa: Arhiva personală a artistului

Prin expresii figurative, viziuni abstracte sau compoziții vibrante ce emană gestualitate cosmică, artistul explorează tema dualității, generând astfel un plan paralel al conținutului estetic, o dimensiune echilibrată a materialității și a spațialității, prin care privitorul este angajat într-un dialog intim cu fiecare operă în parte, fiind îndemnat să facă un exercițiu de imaginație și anume să recompună sau să continue firul narațiunii.

Televizorul – simbol al tehnologiei – *Screens of reality* de Andrei Țiba

Andrei Țiba ne invită să explorăm o serie de picturi în care abordează cu sinceritate și curaj temele majore care definesc societatea contemporană, teme care ne determină să ne punem întrebări și, cel mai important, să căutăm răspunsuri. De la schimbările climatice surprinse în peisaje devastate de poluare și încălzirea globală la tehnologie și digitalizare, reflectate de dependența de gadgeturi și impactul lor asupra omenirii, de la pandemie și sănătate, prin care explorează stările de izolare sau anxietate, la violența războiului sau de la aspecte legate de identitate la căutarea echilibrului și speranței, artistul ne oferă prin compozițiile sale perspective unice și emoționante asupra lumii actuale. Andrei Țiba analizează și decantează în fiecare tablou (**Figura 5** și **Figura 6**), prin simboluri inserate, în prim-plan sau discrete, propriile frământări, făcând permanent referire, prin acoperirea feței cu masca de gaze, la consecințele devastatoare ale acțiunilor umane, fie că vorbim de război sau explorarea excesivă a resurselor naturale.

Figura 5. Lucrarea *Screens of Reality no. 2*

Figura 6. Lucrarea *Tv Show*

Sursa: Arhiva personală a artistului

Omniprezent în lucrările sale, televizorul este un simbol al tehnologiei, al device-urilor moderne. Adevărat, în demersul său artistul scoate în evidență efectele negative ale tehnologiei, dar Andrei Țiba nu este împotriva tehnologiei, ci atrage atenția asupra faptului că ne petrecem prea mult timp în fața ecranelor, fie pe telefon, tabletă, monitor etc., sugerând, de fapt, o folosire moderată a acestora, subliniind în același timp modul în care gestionăm informațiile primite pe mediile de comunicare. Credem tot ceea ce vedem sau filtrăm avalanșa de informații și imagini?

Metafora memoriei – *Exuvii* – Mihaela Bucur

Expoziția *Exuvii* semnată de Mihaela Bucur este concepută ca o metaforă a descoperirii de sine, artista apelând la amintirile pe care le eliberează în picturile ei într-un timp prezent, într-o sincronie perpetuă. Crediința ei este că identitatea, personalitatea își pierde consistența dacă renunță la pașii anteriori din viața sa. Nu suntem doar ceea ce suntem acum, în prezent, ci și ceea ce am fost cândva.

Personajele care străbat picturile sale semnifică faptul că ea, artista, nu se simte înstrăinată de sine, știe că în acest proces al redescoperii, răspunsul se află înlăuntrul ființei sale, dar este un răspuns care o va face să își pună mereu întrebări și să se analizeze și mai mult, astfel că, eul său nu va scăpa nicio dată de povara celorlalte forme pe care le-a luat de-a lungul vieții (*Figura 7* și *Figura 8*). Astfel, prin rememorarea trecutului artista caută o unitate temporală cu acele etape ale vieții pe care le consideră o multitudine de euri ale aceluiași sine, ca un întreg „în alcătuirea căruia el își găsește, în cele din urmă, sensul” [3 p. 199].

Figura 7. Lucrarea *Mugurii nemuririi*

Figura 8. Lucrarea *Cădere în tăcere*

Sursa: Arhiva personală a artistei

Exuvii este o poveste despre metamorfozele vârstelor și ale mentalităților, un registru de trăiri emoționale, o suită de tablouri ale micilor universuri ale Mihaelei Bucur. O expoziție construită mai mult din senzații, sentimente și trăiri, în care predomină nostalgia uneori duioasă și senină, alteori întunecată, dar, în esență, este evidențiată doza de bucurie și speranță. O expoziție care sensibilizează prin stil, concept și conexiunea care se creează între autor și privitori.

Concluzii

Dincolo de stilurile diferite, de aspectele tehnice și temele abordate, lucrările tinerilor artiști, selecți pentru acest articol, cartografiază simboluri și metafore cu profunde semnificații asupra societății

și umanității. Vorbim, așadar, de patru discursuri plastice vibrante, înțelese ca expresii ale creativității, în sensul definirii date de fizicianul, tehnologul și romancierul Ransom Stepherson în cartea *Creierul stâng vorbește și creierul drept râde – O privire asupra neuroștiinței inovării și creativității în artă, știință și viață*: „Creativitatea apare atunci când bagi mâna în pălărie și scoți un iepure, dar înainte de a reuși să scoți un iepure trebuie să scoți o mulțime de scame” [4 p. 197].

Arta, în esența sa, este o reflectare a experiențelor, emoțiilor și percepțiilor artistului. Pentru artiștii prezentați aceste experiențe, mai mult sau mai puțin vaste, sunt trăite intens și sunt transpuse în lucrări cu o sinceritate dezarmantă.

Consider că este fundamental ca tinerii artiști să fie încurajați să iasă în fața publicului cu creațiile lor, atât prin expoziții personale cât și în expoziții colective, acest aspect le oferă șansa de a interacționa cu artiștii consacrați, colegii, criticii de artă și cu publicul. Spațiul galeriei sau spațiile neconvenționale pentru prezentarea lucrărilor reprezintă o platformă prin care artiștii își fac cunoscute creațiile, generând discuții despre teme abordate sau diferite subiecte sociale, politice sau culturale ce frământă societatea actuală. „Galeria de artă, ca instituție de expunere a operelor de artă, realizează, practic, conexiunea dintre artist și public. Rolul unei galerii de artă diferă mult de un spațiu comercial comun, acesta reprezintă spațiul interacționării directe a operelor de artă cu publicul interesat de pictură, sculptură, grafică, arte textile etc., promovând creatorii de arte vizuale, precum și valorile artistice locale și naționale” [5 p. 190-197]. De asemenea, expozițiile de arte vizuale stimulează imaginația privitorului, astfel încât publicul poate să experimenteze diverse forme de exprimare plastică, să se emoționeze, să se inspire și să-și dezvolte gustul artistic.

Referințe bibliografice

1. EAGLEMAN, D. și A. BRANDT. *Specia rebelă: despre creativitatea oamenilor și despre modul în care ea schimbă lumea*. București: Humanitas, 2020. ISBN 978-973-50-6932-2.
2. GILBERT, E. *Lecții de magie - cum să-ți cultivi creativitatea*. București: Humanitas, 2022. ISBN 978-973-50-7376-3.
3. PLEȘU, A. *Capodopere în dialog*. București: Humanitas, 2023. ISBN 978-973-50-7869-0.
4. STEPHERSON, R. *Creierul stâng vorbește, creierul drept râde: o privire asupra neuroștiinței inovării și creativității în artă, știință și viață*. București: Editura Prestige, 2023. ISBN 978-630-6506-49-1.
5. ȘTEFĂNESCU, M. The art galleries - part of the cultural and educational dynamics in the contemporary artistic space of Iasi. *Review of Artistic Education*. 2023, vol. 26, pp. 190–197. ISSN 2069-7554.